

Kronologija Filozofskoga fakulteta

1607.

Osnovano Isusovačko učilište (gimnazija) u Zagrebu. Već prve godine upisuje se do 300 đaka.

1662.

Na Isusovačkom učilištu započinje djelovati stalni studij filozofije. Time počinje i visokoškolska nastava filozofije u Zagrebu. Prvim profesorom postaje Stjepan Glavač iz Varaždina. U prvu se godinu studija upisalo pedesetak slušača.

(6. XI.) Stjepan Glavač povodom otvorenja drži uvodni govor *Prolusio academica (occasione introducendi in Gymnasio Zagrabienisi triennii philosophici)*, koji je tiskan, ali su do danas primjerci izgubljeni.

1669.

(23. IX.) Poveljom izdanom u Ebersdorfu hrvatsko-ugarski kralj i car Svetog Rimskog Carstva Njemačkog Naroda Leopold I. Isusovačkom učilištu dodjeljuje sva prava, povlastice i slobode što ga imaju sveučilišta Carstva i habsburških zemalja. Poveljom je zagrebački studij filozofije dobio prava i naziv *akademije*. Na studiju filozofije početka su djelovala tri profesora.

1671.

(3. XI.) Hrvatski sabor na molbu isusovaca jednoglasno prihvaća privilegije Leopolda I.

1672.

Dolazi do suspenzije, odnosno obustave glavnine privilegija Leopolda I. Dok su javnopravno obilježje i sudbena autonomija zadržani, izgubljeno je pravo dodjeljivanja akademskih časti. Nakon toga ustanova se izričito naziva *gymnasium*, a tek od 1721. i *academia*.

1754/55.

Reformom carice i kraljice Marije Terezije napušta se trogodišnji i uvodi dvogodišnji studij filozofije.

1757/58.

U nastavni program uključena su u studij teologije predavanja iz crkvene povijesti i govorništva.

1773.

(Srpanj.) Papa Klement XIV. ukida isusovački red. Marija Terezija provodi reorganizaciju Akademije i stavlja ju pod privremenu upravu zagrebačkoga biskupa Josipa Galjufa.

(1. XII.) Započinje nastava pod upravom dijecezanskoga biskupa. Studij filozofije upisuje stotinu studenata, a iduće godine 82 studenta.

1776.

(11. X.) U sklopu novih reformi školstva Marije Terezije Akademija postaje Kraljevska akademija znanosti (*Regia scientiarum academia*), i to će ostati do reforme 1850. Sastojala se od triju studija, „fakulteta“: teološkoga, pravnoga i filozofskoga. U sklopu studija filozofije djeluju Katedra za teoretsku i eksperimentalnu fiziku te mehaniku, Katedra za logiku, metafiziku, moralnu filozofiju i povijest filozofije, Katedra za elementarnu matematiku, geometriju, arhitekturu i hidrotehniku te Katedra za opću i književnu povijest.

1790.

(19. V.) Profesorski zbor Kraljevske akademije, koji je predvodio grof Petar Ivan Sermage, predaje Hrvatskomu saboru predstavku u kojoj se traži provođenje prava koje je jamčila povelja Leopolda I., odnosno podizanje Akademije na razinu sveučilišta.

1830–1835.

U okvirima ilirskoga pokreta intenziviraju se nastojanja prema proširenju Akademije, odnosno uspostavljanju sveučilišta, što je prije svega vidljivo u onodobnome pisanju preporoditelja intelektualaca.

(6. XI. 1832.) Matija Smodek na Akademiji počinje poučavati hrvatski (kajkavski) jezik na hrvatskome.

1845.

Hrvatski sabor obraća se kralju i caru Franji Josipu I. s molbom da se zagrebačka Akademija pretvori u sveučilište po uzoru na Sveučilište u Grazu, s trima fakultetima (filozofski, pravni i teološki). Takve će se molbe vladaru u narednim godinama i desetljećima ponavljati.

1846.

Iako se nastava do 1848. odvijala na latinskome jeziku, već je 1846. priznato „književnom jeziku iliraca“ pravo da se uključi u nastavu.

(16. VI.) Vjekoslav Babukić imenovan je prvim javnim profesorom hrvatskoga jezika na novoosnovanoj Katedri za jezik horvatsko-slavonski na Kraljevskoj akademiji.

(5. X.) Vjekoslav Babukić, profesor na filozofskome „fakultetu“, u 16 sati održao svoje prvo predavanje na hrvatskome jeziku pred mnoštvom redovitih i izvanrednih slušača.

1848.

Tijekom revolucionarnog ožujka uspostavljena „Narodna akademička četa“, koja se sastojala od slušača Akademije, među kojima su prednjačili studenti filozofije (njih 76 od ukupno 112 izvornih članova). Zapo- vijeda im profesor Matija Smodek.

1848/49.

Od navedene školske godine na Akademiji se do njezina ukidanja predavalo hrvatskim jezikom.

1849/50.

Reformom školskoga sustava u Habsburškoj Monarhiji Kraljevska akademija gubi svoj položaj jer su uki- nuti filozofski „fakulteti“. Predmeti sa studija filozofije preneseni su kao obavezni u klasičnu gimnaziju (više razrede), dok je studij prava pretvoren u novouspostavljenu Kraljevsku pravoslavnu akademiju.

1860.

Pravoslavna akademija počinje voditi svoje knjige na hrvatskome jeziku, a s početkom jesenskoga seme- stra (11. XI.) predlaže „uvođenje narodnoga jezika kod svih predavanja“.

1861.

(26. IV.) Josip Juraj Strossmayer u svojem znamenitom saborskom govoru spominje važnost sveučilišta i potiče donošenje saborskoga članka XII. (29. IV.), na temelju kojega se donosi zakonska osnova o pokre- tanju Sveučilišta.

(29. VII.) Saborske predstavke poslone su vladaru na potvrdu, a 11. XI. upućena je Adresa o pokretanju Sveučilišta. Slične predstavke Sabor će vladaru upućivati 1865–1868.

1869.

(8. III.) Kralj i car Franjo Josip I. tijekom posjeta gradu Zagrebu nakon sastanka s deputacijom Kraljevske pravoslavne akademije prihvaća zakonski članak o osnivanju Sveučilišta u Zagrebu. Predloženo je tom prilikom da Sveučilište, poput drugih ustanova u Austro-Ugarskoj Monarhiji, nosi vladarovo ime.

(8. IV.) Kralj i car Franjo Josip I. sankcionirao u Budimu Zakonski članak o ustrojstvu Sveučilišta, koji je prema § 3 (odjeljak b) predvidio „da od filozofičkog fakulteta budu ustrojene one stolice učiteljske, koje su sa fakultetnim naukom u užem savezu, naime filozofičke, historičke i filologičke“. Time je određeno i inicijalno ustrojstvo fakulteta.

(21. IV.) Banskom naredbom imenovan je odbor za izradu osnove o ustrojstvu Sveučilišta. Među članovima odbora našao se i budući rektor te dekan Mudroslovnoga fakulteta Matija Mesić. Zakonska osnova o ustrojstvu Sveučilišta došla je do Sabora tek 1872. Osnova je, uz promjene, prihvaćena u listopadu 1873.

1874.

(5. I.) Hrvatski sabor donosi *Zakonski članak ob ustrojstvu sveučilišta Franje Josipa I. u Zagrebu*.

(13. I.) Ban Ivan Mažuranić obznanio u Saboru da je vladar potvrdio zakonsku osnovu o ustrojstvu Sveučilišta Franje Josipa I. u Zagrebu, čime je ustrojen i Mudroslovni fakultet. Prema Zakonskomu članku o ustrojstvu bila su predviđena četiri fakulteta: „bogoslovni, pravo- i državoslovni, liečnički i mudroslovni“. Zakonski članak predvidio je na Mudroslovnome fakultetu osnivanje „Odjela filozofičko-historičkoga“ i „Odjela mat. prirodoslovnoga“ (Odsjek II, Glava II, predio D). Početna adresa novoga Sveučilišta nalazila se na zgradi gornjogradske Isusovačke gimnazije.

(27. IV.) Prvim profesorima na Mudroslovnome fakultetu imenovani su Matija Mesić i Franjo Marković, dok je za trećega bio predviđen Vatroslav Jagić, ali kako se on nije mogao odazvati pozivu, imenovan je umjesto njega naknadno (27. VII.) Lavoslav Geitler.

(20. IX.) Imenovani prvi profesori latinske filologije (Franjo Maixner), grčke filologije (Armin Šrabec) i opće povijesti (Natko Nodilo).

U sklopu Mudroslovnoga fakulteta djeluje šest početnih katedara (tada stolica): za filozofiju teoretičku i praktičnu s poviješću filozofije, za povijest opću, za povijest hrvatsku s osobitim obzirom na austrijsku i ugarsku povijest, za filologiju slavensku s osobitim obzirom na povijest jezika i literature hrvatske i srpske, za klasičnu filologiju latinsku i za klasičnu filologiju grčku. Iz tih se katedara razvijaju postupno nove katedre i odsjeci.

(30. IX.) Franjo Marković izabran za prvoga dekana, a Lavoslav Geitler za prodekana Mudroslovnoga fakulteta.

Počinje djelovati Središnji arhiv Mudroslovnoga fakulteta.

(19. X.) U sklopu opće reforme hrvatskoga školstva koju je potaknuo ban Ivan Mažuranić otvoreno je uz svečanosti Sveučilište Franje Josipa I. u Zagrebu. Izvorno se sastojalo od triju fakulteta: Bogoslovnoga, Mudroslovnoga te Pravoslovnoga i državoslovnoga. Prvi rektor Sveučilišta postao je (4. X.) dotadašnji ravnatelj Kraljevske pravoslavne akademije povjesničar Matija Mesić.

1874/75.

U prvoj akademskoj godini fakultet je brojio šest profesora i 26 studenata.

1875/76.

Započinje s radom Matematičko-prirodoslovni odjel Mudroslovnoga fakulteta. Pod vodstvom Vinka Dvořáka osnovani su Fizikalni kabinet (1876) i Zbirka učila i instrumenata.

Osnovane su katedre za zoologiju, botaniku, mineralogiju, geologiju te kemiju i fiziku. Formiraju se pored toga i zavodi za zoologiju i zootomiju, botaniku i fiziologiju, geologiju i paleontologiju te kemiju i fiziku.

Iz Katedre za filologiju slavensku s osobitim obzirom na povijest jezika i literature hrvatske i srpske izdvaja se nova Katedra za hrvatski ili srpski jezik i književnost, koju vodi Armin Pavić.

Lavoslav Geitler započinje s predavanjima iz indoeuropeistike (litavski i sanskrt).

1876.

S radom počinje Lektorat njemačkoga jezika, koji vodi Julije Šajatović.

1876/77.

Predavanja i vježbe iz opće pedagogije u sklopu filozofije na Mudroslovnome fakultetu drži Franjo Marković.

1878.

(3. VIII.) Uspostavljen *Red strogih ispita na fakultetu mudroslovnom* Kraljevskoga sveučilišta Franje Josipa I. u Zagrebu, kojim se regulirao sustav polaganja ispita.

Na Mudroslovnome fakultetu s radom počinje Katedra za povijest umjetnosti i umjetničku arheologiju pod vodstvom Izidora Kršnjavog.

Fran Celestin započeo nastavu ruskoga i drugih slavenskih jezika.

1880.

Osnovan je Lektorat mađarskoga jezika (1882. lektor postaje Ivan Bojničić), koji je 1892. pretvoren u Katedru za mađarski jezik i književnosti. Tek 1903. na njoj je imenovan prvi profesor, Kazimir Grekša, a s djelovanjem prestaje 1918.

U sklopu predavanja iz drugih slavenskih jezika Fran Celestin prvi na Fakultetu predaje i o slovenskome jeziku.

(17. VII.) Promoviran prvi doktor filozofije na Mudroslovnome fakultetu – Gjuro Arnold (disertacija *Etika i poviest*).

1882.

U sklopu Mudroslovnoga fakulteta pokreće se Farmaceutski tečaj (kasnije Odsjek), koji se od 1942. pretvara u samostalan fakultet. Istovremeno je inicirana gradnja zgrade Kemijskoga zavoda Mudroslovnoga fakulteta, koja je dovršena 1884.

(Jesen.) Mudroslovni fakultet, u sklopu kojega se do 1882. nastava održavala na raznim lokacijama (Trg sv. Katarine, Demetrova ulica itd.), seli se skoro u potpunosti u glavnu zgradu Sveučilišta na Sveučilišnome trgu (danas Trg Republike Hrvatske) te zauzima čitav drugi kat.

1882/83.

Započela nastava francuskoga jezika, koju vodi lektor Ivan Švaljuga.

1883.

Na Mudroslovnome fakultetu uspostavljena Katedra opće geografije, koju vodi Petar Marković.

Formirano je Društvo za potporu siromašnih i vrijednih slušatelja Mudroslovnoga fakulteta, kojemu je glavni cilj bio podupiranje studenata slabijega materijalnog statusa.

1885.

Uspostavljena Geografska zbirka Mudroslovnoga fakulteta, koju čine pomagala u nastavi (atlasi, praktična pomagala itd.).

1886.

(14. VI.) Na zahtjev profesorskih zborova Juridičkoga i Mudroslovnoga fakulteta Zemaljska vlada izdaje naredbu kojom je omogućena uspostava seminarâ, s glavnom zadaćom da se na Mudroslovnome fakultetu „razširi i učvrsti, i da se slušatelji upute u samostalan znanstveni rad“. Prvi seminari bili su za staroklasičnu filologiju, za povijest i za slavensku filologiju te matematički seminar. Svaki seminar trebao je imati i svoju (priručnu) knjižnicu. Iz seminarskih knjižnica postupno su se razvile današnje zbirke.

1890.

Počinje se graditi Botanički vrt Mudroslovnoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, izgrađen prema osnovi profesora Antuna Heinza i nacrtu vrtlara Vitézsláva Durcháneka. Vlada 1899. izdaje poseban statut za

Botanički vrt, a zemljište je darovala Općina grada Zagreba. Pripadao je Matematičko-prirodoslovnom odjelu Mudroslovnoga fakulteta sve do razdvajanja 1946.

1891.

U ljetnome semestru započela je nastava talijanskoga jezika, koju vodi lektor Alojzije Manzoni.

1892.

Iz Lektorata mađarskoga jezika razvija se Katedra za mađarski jezik i književnost, koju je tek 1903. popunio Kazimir Grekša.

1893.

Katedra za pedagogiju te teoretičnu i praktičnu filozofiju započinje sa samostalnim radom pod vodstvom Gjüre Arnolda.

1893/94.

U sklopu reforme obrazovnoga sustava koju je predvodio Izidor Kršnjavi osnovan je Arheološki zavod kao samostalna nastavno-znanstvena jedinica na Fakultetu. Tadašnji je zakon odredio da predstojnik Arheološkoga zavoda bude ujedno i ravnatelj Arheološkog odjela Narodnoga muzeja u Zagrebu (danas Arheološki muzej u Zagrebu), pa je dužnost preuzeo Josip Brunšmid. Takav odnos nastavit će se sve do 1951. te ponovno od 1966. do 1983. godine, kada tu dužnosti vrši Duje Rendić-Miočević.

1894.

Izdvajanjem iz Katedre za mineralogiju i geologiju uspostavljene su na Mudroslovnome fakultetu Katedra za mineralogiju i petrografiju i Katedra za geologiju i paleontologiju.

1895.

(29. X.) Kao prvi fakultet na Sveučilištu u Zagrebu Mudroslovni fakultet omogućuje ženama izvanredni upis, što im nije dopuštalo stjecanje diplome, nego tek slušanje određenih kolegija. Dogodilo se to na poticaj učiteljica Ženskoga liceja u Zagrebu.

Uspostavljena Katedra za njemački jezik pod vodstvom Stjepana Tropscha.

Nakon incidenata tijekom boravka vladara Franje Josipa I. u Zagrebu, koji su kulminirali paljenjem mađarske trobojnice pred spomenikom bana Josipa Jelačića, osuđeni su i relegirani involvirani studenti Sveučilišta

u Zagrebu (i Mudroslovnoga fakulteta). Time je pokrenut prvi val egzodusa studenata, koji odlaze, uz potporu građanstva, u Prag i druga sveučilišna središta.

1896.

Osnovana je Katedra za klasičnu arheologiju pod vodstvom Josipa Brunšmida, koji u lipnju održava nastupno predavanje, čime na Fakultetu započinje samostalan studij arheologije.

(1. III.) S radom započinje Pedagogijski seminar, kojemu je prvi predstojnik Gjuro Arnold, a uspostavljena je i pripadajuća seminarska knjižnica. Seminar su obavezno pohađali svi studenti koji su htjeli dobiti zvanje srednjoškolskoga profesora.

1897.

Uspostavljena Anatomska zbirka.

1897/98.

U sklopu Mudroslovnoga fakulteta pokreće se Kraljevska šumarska akademija, koja 1919. postaje odjel pri novome Poljoprivredno-šumarskome fakultetu.

1898.

(1. II.) Na poticaj Franje Markovića osnovana je *Hrvatska mensa academica*, koja je omogućavala besplatne ili subvencionirane dnevne objede i večere siromašnim studentima.

Započela je nastava engleskoga jezika pod vodstvom lektora Aleksandra Lochmera.

Na inicijativu Josipa Brunšmida Zbirka sadrenih odljeva najznačajnijih djela klasične grčke i rimske umjetnosti (tada oko 200-ak djela), koju je 1892. nabavio tadašnji predstojnik Odjela za bogoštovlje i nastavu Izidor Kršnjavi, priključena je Sveučilištu u Zagrebu, odnosno Mudroslovnomu fakultetu. Dio Zbirke prenesen je u zgradu na Sveučilišnome trgu, a 1963. u novu zgradu Filozofskoga fakulteta.

1901.

(9. IX.) Zemaljska vlada ženama omogućuje redovito studiranje na Mudroslovnome fakultetu, kao prvome fakultetu na Sveučilištu u Zagrebu. Na ostalim fakultetima Sveučilišta ženama je studiranje dopušteno tek krajem 1918. Prve tri redovite studentice Mudroslovnoga fakulteta bile su Milica pl. Bogdanović, Milka Maravić i Vjera Tkalić.

1903.

(3. V.) Osnovani su Katedra i Proseminar staroklasične filologije pod vodstvom Đure Körblera.

Studenti Fakulteta sudjeluju u prosvjedima i incidentima protiv banske vlasti (Hrvatski narodni pokret 1903/04. godine). Neki su i uhićeni.

1904.

(25. II.) Osnovan je Seminar za njemačku filologiju, kojega je pročelnik postao Stjepan Tropsch. Istovremeno je s radom započela i seminarska knjižnica.

Osnovan Klub hrvatskih šumarskih akademičara, prvi takav sveučilišni (strukovni) klub na čitavu Sveučilištu.

1906.

(10. II.) Milica pl. Bogdanović obranila disertaciju (*Car Julijan Apostat prema hrišćanstvu*) i time postala prva žena koja je postala doktorica znanosti na Sveučilištu u Zagrebu.

Uređene su knjižnice seminarâ za povijest, za slavensku filologiju i za klasičnu filologiju.

1907.

Osnovan Matematičko-prirodoslovni klub, kojemu je bio glavni zadatak organizirati prigodna predavanja i ekskurzije.

1907/08.

Nakon instalacije bana Pavla Raucha uslijedilo je političko umirovljenje profesorâ Đure Šurmina i Gavre Manojlovića kao članova Hrvatsko-srpske koalicije. Tim povodom studenti organiziraju štrajk. Velik broj studenata ispisuje se i studij nastavlja u Pragu, Beču, Grazu i drugim sveučilišnim središtima.

1908.

Osnovana je Katedra za indoeuropsku komparativnu filologiju na čelu s profesorom Josipom Florschützom.

U sklopu Kraljevske šumarske akademije uspostavljen je Geodetski tečaj, koji je 1919. premješten na Visoku tehničku školu.

Osnovana je Katedra za pomoćne povijesne znanosti, koju vodi Milan Šufflay.

1909.

Katedra za jezik i književnost hrvatsku i srpsku razdijeljena je na dvije: za hrvatsku i srpsku književnost, koju vodi Đuro Šurmin, te za hrvatski ili srpski jezik, koju vodi Dragutin Boranić.

1911.

(9. XI.) Osnovani su Filozofijski seminar te pripadajuća knjižnica.

Uspostavljeni su Katedra za geometriju i Geometrijski zavod.

Osnovana su dva zasebna seminarara: za hrvatski jezik i za hrvatsku književnost. Takvo stanje ostat će do 1920. godine, kada su ti seminari ukinuti, a umjesto njih pokrenut je jedinstveni Seminar za slavensku filologiju.

1913.

(20. XII.) Tadija Smičiklas promoviran kao prvi počasni doktor znanosti (na polju filozofije/povijesti) Sveučilišta u Zagrebu.

1916.

(16. I.) Prema odredbi Zemaljske vlade invalidi časnici i vojni službenici mogli su studirati na Fakultetu unatoč izostanku zakonskih uvjeta za upis.

1917/18.

Započinje postupno osnivanje Medicinskoga fakulteta. Do prve polovice 1918. dekanske poslove novoga Fakulteta obavlja dekan Mudroslovnoga fakulteta Juraj Majcen.

1918.

Nakon dugih priprema i brojnih inicijativa osnovana je Katedra za slovenski jezik i književnost pod vodstvom Frana Ilešiča.

Uveden je Latinski tečaj, odnosno tečaj za obuku u latinskome jeziku za studente realnih gimnazija, koji su Fakultet upisali bez prethodna znanja latinskoga.

1919.

Započinju nastava češkoga i nastava poljskoga jezika pod lektorima Stjepanom Musulinom i Julijem Benešićem.

Osnovana Katedra za romansku filologiju pod vodstvom Petra Skoka.

Veći dio zgrade Kemijskoga zavoda ustupljen je na privremenu uporabu Kemijskomu zavodu Tehničkoga fakulteta, koji će tu ostati do sredine 20. stoljeća.

1920.

Osnovan je Seminar za romansku filologiju, s proseminarima za francuski i talijanski jezik. Uspostavljena je i pripadajuća knjižnica.

1921/22.

U proljetnome semestru Petar Skok u sklopu Romanskoga seminara počinje održavati kolegij *Rumunjske vježbe*, čime počinje nastava rumunjskoga jezika.

1922.

Katedra za geografiju prerasta u Geografski zavod, koji vodi Milan Šenoa. Zavod u sastavu Filozofskoga fakulteta ostaje do 1947.

1924.

Uspostavljeni su Katedra za etnologiju i Etnološki seminar pod vodstvom Petra Bulata.

Arheološki zavod uspostavlja samostalnu knjižnicu; do tada ju je dijelio s Arheološkim odjelom Narodnoga muzeja.

Zbog suradnje sa Seljačkom strankom i Stjepanom Radićem politički umirovljeni istaknuti predstavnici Hrvatske zajednice (stranke), među kojima je i Albert Bazala s Mudroslovnoga fakulteta, reaktiviran 1927.

1926.

(14. I.) Iz političkih su razloga, kao odgovor na ranija umirovljenja, odlukom ministra Stjepana Radića umirovljeni profesori Petar Bulat, Vladimir Dvorniković, Marije Kiseljak, Ferdo Koch, Grga Novak, Milan Prelog, Vojislav Radovanović, Artur Schneider i Branko Vodnik.

Mudroslovni fakultet mijenja naziv u Filozofski fakultet.

1926/27.

Petar Skok uvodi kolegij *Uvod u španjolski*, čime započinje nastava španjolskoga jezika i književnosti.

1927.

Dolaskom Milovana Gavazzija na Fakultet započinje sustavna nastava etnologije. Uspostavljena je i etnološka knjižnica.

1928.

Uredba o Filozofskome fakultetu (6. VI.) uvodi novu organizaciju s ukupno 30 studijskih ili znanstvenih grupa, od kojih su svaku činila tri predmeta (A, B i C). Na Fakultetu djeluje 12 seminara (neki nikada nisu zaživjeli u praksi).

Pod vodstvom Artura Schneidera uspostavljen Seminar za povijest umjetnosti i kulturu s pripadajućom knjižnicom.

1929.

Osnovana Katedra za praktičnu filozofiju (etiku i estetiku) pod vodstvom Pavla Vuk-Pavlovića.

Osnovana Katedra za eksperimentalnu psihologiju pod vodstvom pročelnika Ramira Bujasa, a Laboratorij za eksperimentalnu psihologiju (isprva pri Medicinskome fakultetu) pretvoren je u fakultetski Psihologijski institut. Time formalno počinje nastava psihologije na Fakultetu.

1931/32.

Prvi put u povijesti Filozofski fakultet upisuje preko tisuću studenata (ukupno 1 139).

1932.

Pokrenut psihologijski časopis *Acta instituti psychologici universitatis Zagrabensis*.

1934.

Osnovana Katedra za talijanski jezik i književnost pod vodstvom Mirka Deanovića.

Lektorat engleskoga jezika i književnosti započinje s radom pod vodstvom lektora Josipa Torbarine.

1936.

Uspostavljena Knjižnica za engleski jezik i književnost.

Fizikalni zavod seli se u vlastite prostorije na Marulićevu trgu. U novu zgradu smješteni su i Seminar za teorijsku fiziku i primijenjenu matematiku, Matematički zavod, Geometrijski seminar sa zbirkom učila, dva geografska zavoda, filozofski i pedagoški seminar te Geofizički zavod.

1940.

Od Katedre za romansku filologiju odvaja se Katedra za talijanski jezik i književnost pod vodstvom Mirka Deanovića.

Osnovana Katedra za engleski jezik i književnost pod vodstvom Josipa Torbarine.

Uspostavljena samostalna knjižnica Indoeuropskoga seminara, koja će 1980. prerasti u Knjižnicu za opću lingvistiku i orijentalne studije.

(9. X.) Donesena Uredba koja uvodi *numerus clausus*, što je značilo da se broj studenata Židova na Sveučilištu morao svesti na postotak Židova u ukupnu stanovništvu.

1941.

Uspostavom NDH na snagu stupaju rasni zakoni, koji zahvaćaju cijelo Sveučilište. Sveučilišna autonomija ukinuta je Zakonskom odredbom o Hrvatskom sveučilištu u listopadu 1941. Istovremeno studenti i dio nastavnika organiziraju različite oblike otpora. Studenti Fakulteta organiziraju se preko SKOJ-a (Savez komunističke omladine Jugoslavije) i čine jedan od najvećih aktiva, ali su uslijedili valovi pritisaka i uhićenja.

(14. VI.) Odlukom doglavnika ministra bogoštovlja i nastave umirovljen je zbog židovskoga podrijetla docent Pavao Vuk-Pavlović, čime je započeo niz političkih umirovljenja na Fakultetu.

Odredbom o Hrvatskome sveučilištu (23. X.) Farmaceutski odsjek pretvoren je u zaseban fakultet, koji je kao takav počeo funkcionirati 1942/43.

Nacrt fakultetskoga Pravilnika koji nastaje na temelju novoga Zakona predviđa raspodjelu Fakulteta na dva velika odsjeka: humanistički (s 24 katedre) i realistički (s 19 katedra).

1942.

Održani prvi kolegiji iz područja luzitanistike.

1942/43.

Filozofski fakultet ponovno preimenovan u Mudroslovni fakultet.

1944.

Osnovan Engleski seminar.

1945.

(3. II.) Odlukom AVNOJ-a (Antifašističko vijeće narodnog oslobođenja Jugoslavije) „o ukidanju i nevažnosti svih pravnih propisa donijetih po okupatorima i njihovim pomagačima za vrijeme okupacije“ poništena su prisilna umirovljenja, a na Fakultetu se proveo velik broj postupaka (ponovno primanje studenata, ponavljanje izbora itd.). To je značilo i to da se neki nastavnici nisu kao zaposlenici vratili na Filozofski fakultet.

(18. VII.) Fakultet ponovno nosi ime Filozofski fakultet.

Osnovana Katedra za ruski jezik i književnost, koju vodi Josip Badalić.

1946.

Osnovan Prirodoslovno-matematički fakultet, pa se dio prirodoslovnih katedara izdvaja iz sastava Filozofskoga fakulteta.

(24. VII.) Pokrenut Pedagoški institut (predstojnik Stjepan Pataki) namijenjen svim studentima Filozofskoga i Prirodoslovno-matematičkoga fakulteta. Nastava metodike za te studente uvedena je 1951.

1948.

Novom reorganizacijom Fakulteta ukidaju se tropredmetne kombinacije studijskih grupa (A, B i C) te je uspostavljeno 11 studijskih grupa, od kojih se svaka mogla studirati kao jednopredmetni studij: Filozofija, Pedagogija, Povijest, Povijest umjetnosti, Arheologija, Etnologija, Narodni jezik i književnost, Slavistika, Romanistika, Germanistika, Klasična filologija. Prema nastavnomu planu 1949/50. pridodaje se i 12. grupa, Psihologija.

Dekan fakulteta Stjepan Pataki uvodi nastavu tjelesnog odgoja te seminar za nastavnike koji će predavati tjelesni odgoj na fakultetima Sveučilišta u Zagrebu. Osniva se i fakultetsko gimnastičko društvo, prvo na Sveučilištu nakon Drugoga svjetskog rata.

1949.

Pod Filozofski fakultet vraćaju se Katedra za psihologiju i Psihologijski institut.

1949/50.

Uvodi se Latinski tečaj za studente.

Na većini grupa uvodi se nastava iz stranoga jezika.

Na Katedri za hrvatski ili srpski jezik zaposlen je Ljudevit Jonke, kao prvi nastavnik zadužen isključivo za suvremeni hrvatski jezik, čime su stvoreni uvjeti za nastanak dviju katedara: za povijest i dijalektologiju

hrvatskoga ili srpskoga jezika (danas Katedra za dijalektologiju i povijest hrvatskoga jezika), koju će voditi Mate Hraste, te za suvremeni hrvatski ili srpski jezik (danas Katedra za hrvatski standardni jezik), najstarije djelatne katedre za suvremeni hrvatski, koju će voditi Ljudevit Jonke.

1951.

Povodom „desetgodišnjice narodne revolucije“ podignuta ploča u spomen na trideset i dvoje poginulih studenata Fakulteta. Ploča se danas nalazi kod dvorane D7.

Nakon što je iste godine formiran Savez studenata Jugoslavije, na Fakultetu je uspostavljeno udruženje Savez studenata Filozofskoga fakulteta u Zagrebu.

1952.

Daljnjom reorganizacijom Fakulteta i studijskih programa uvodi se dvopredmetni studij. Uz glavni se predmet (u trajanju od osam semestara) bira i srodna studijska grupa kao drugi glavni predmet (u trajanju od šest semestara). Takva je organizacija dopunjena 1954. godine, kada je odlučeno da se u načelu uvode dvopredmetne studijske grupe, uz slobodno kombiniranje i povezivanje predmeta.

Katedra za narodnu povijest dijeli se na Katedru za hrvatsku povijest pod Mihom Baradom i Katedru za povijest naroda FNRJ pod Vasom Bogdanovom. Uređene su pritom i pripadajuće seminarske knjižnice.

1954.

Općim zakonom o sveučilištima uvodi se društveno upravljanje Fakultetom, čime je Fakultet proglašen „samostalnom samoupravnom institucijom“.

Osnovan Institut za fonetiku (od 1961. Zavod za fonetiku), kojemu je predstojnik Petar Guberina. Iduće godine osnovana je Knjižnica za fonetiku.

1955.

Arheološki zavod reorganiziran u Arheološki institut.

1956.

Osnovana Katedra za komparativnu književnost, koju vodi Ivo Hergešić.

Pokrenut časopis koji je Mirko Deanović utemeljio pod imenom *Studia Romanica*, a od 1958. do danas izlazi pod imenom *Studia Romanica et Anglica Zagrabiensia*. Zajednički ga izdaju Odsjek za romanistiku, Odsjek za talijanistiku i Odsjek za anglistiku.

Pokrenut časopis *Opuscula archaeologica*, kojemu je prvi glavni urednik Duje Rendić-Miočević.

1958.

Na temelju Zakona o organizaciji znanstvenoga rada i novoga Statuta provedena je temeljita reorganizacija Fakulteta. Stvaraju se prvi odsjeci, koji su objedinili srodne katedre. Biraju se prvi pročelnici Odsjeka.

Počinju izlaziti *Radovi Odsjeka za povijest umjetnosti* (isprva *Radovi Seminara za povijest umjetnosti*), koji se objavljuju do 1981.

1959.

Osnovan Odsjek za opću lingvistiku i komparativnu književnost.

S radom počinje Lektorat rumunjskoga jezika (do 1962. godine).

Izlazi časopis *Radovi Filozofskog fakulteta* (Historijske grupe), koji uređuju Grga Novak i Jaroslav Šidak. Potom od 1971. izlazi časopis koji se u posljednjim desetljećima uvriježio pod nazivom *Radovi Zavoda za hrvatsku povijest Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu*.

1960.

Osnovani su Odsjek za etnologiju te Etnološki zavod kao znanstveno-istraživačka jedinica. Godine 2004. Odsjek je u znaku institucionalna širenja i uvrštavanja suvremenih teorijskih struja preimenovan u Odsjek za etnologiju i kulturnu antropologiju.

Osnovan Odsjek za pedagogiju. Kao zasebna znanstvena jedinica formiran je i Zavod za pedagogiju.

Pokrenuti su Institut za lingvistiku (prvi direktor Ljudevit Jonke), Institut za nauku o književnosti (prvi direktor Ivo Frangeš) i Institut za povijest umjetnosti i arheologiju (prvi direktor Grgo Gamulin).

1961.

Filozofski fakultet preselio se u novu zgradu u Ulici Đure Salaja (danas Ulica Ivana Lučića), koja je tada obuhvaćala 14 500 kvadratnih metara prostora. Natječaj za izradu idejne skice raspisan je još 1956. godine, a u izgradnju i opremu uloženo je 750 milijuna tadašnjih dinara. Zgradu je projektirao arhitekt Božidar Tušek.

Dotad organizacijski povezane, Germanistika i Anglistika razdvajaju se u zasebne studijske grupe. Odsjek za germanistiku dobiva današnje ime.

Osnovan Centar za pripremu Etnološkog atlasa Jugoslavije.

Osnovana Katedra za španjolski jezik i književnost (s radom započinje 1968. godine).

Uvodi se nastava III. stupnja (poslijediplomski studij) za znanstveno usavršavanje u trajanju od dvije godine. Mogla se organizirati na svim fakultetskim odsjecima, unutar jednoga ili više njih (zajednički) te u suradnji s drugim fakultetima i znanstvenim institucijama. U sklopu toga dopušteno je da odsjeci prema potrebi organiziraju i nastavu za stručno usavršavanje kojom je diplomiranim studentima pružan uvid u

metodologije istraživačkoga rada i primjenu metoda u praksi. Među prvima koji su uveli poslijediplomski studij jesu Zavod za fonetiku (1961) i Odsjek za etnologiju (1962), a III. stupanj Lingvistike već 1961. počinje funkcionirati kao iznadodsječki studij.

1962.

Ispred sjevernoga krila zgrade postavljen spomenik Silviju Strahimiru Kranjčeviću, djelo kipara Tomislava Ostoje.

Pod vodstvom Petra Guberine uspostavljen Tečaj hrvatskoga jezika za strance, iz kojega se razvija današnji *Croaticum* – Centar za hrvatski kao drugi i strani jezik (od 2003. godine).

Odsjek za opću lingvistiku i komparativnu književnost račva se na dva nova odsjeka: Odsjek za komparativnu književnost i Odsjek za opću lingvistiku i orijentalne studije.

1963.

Osnovan Odsjek za sociologiju. S radom počinje i pripadajuća knjižnica.

Osnovana Katedra za fonetiku u okviru Odsjeka za opću lingvistiku i orijentalne studije.

Krug filozofâ i sociologâ koji predvode Milan Kangrga i Rudi Supek pokreće međunarodnu konferenciju pod nazivom Korčulanska ljetna škola.

1964.

Osnovan Odsjek za talijanski jezik i književnost.

Na inicijativu članova Odsjeka za filozofiju pokreće se časopis *Praxis* (pod okriljem Hrvatskoga filozofskog društva).

(26. X.) Preljevanje rijeke Save izazvalo poplavu u gradu Zagrebu. Zgrada Fakulteta bilježi velike materijalne štete, naročito arhiva, podrumskih prostorija te operativnih centrala i prostorija pojedinih odsjeka. Procjena štete iznosila je između 75 i 100 milijuna dinara.

1965.

Institut za povijest umjetnosti i arheologiju razdvaja se u dva zasebna instituta: Arheološki institut (prvi direktor Duje Rendić-Miočević) i Institut za povijest umjetnosti.

Zavod za fonetiku postaje Institut za teoretsku i primijenjenu fonetiku.

Osnovana je Katedra za makedonski jezik i književnost (s radom počinje 1966. godine) pod vodstvom Ive Frangeša.

1965/66.

Prvi put u povijesti Filozofski fakultet broji preko stotinu nastavnika (ukupno 105). Iste akademske godine redovni i izvanredni studij upisao je 2 391 student.

1966/67.

Nova fakultetska reorganizacija omogućuje povezivanje studijskih grupa. Dopuštene su sve vrste kombinacija. Prvi predmet (A) traje četiri godine, drugi predmet (B) traje tri godine, jednopredmetni studij traje četiri godine.

1967.

(17. III.) U novinama *Telegram* objavljena „Deklaracija o nazivu i položaju hrvatskog književnog jezika“. Nastavnici Fakulteta među sastavljačima su Deklaracije, a njezini su potpisnici katedre i instituti: Katedra za suvremeni hrvatskosrpski jezik, Katedra za povijest hrvatskog jezika i dijalektologiju, Katedra za stariju hrvatsku književnost, Katedra za noviju hrvatsku književnost te Institut za lingvistiku i Institut za nauku o književnosti Filozofskoga fakulteta.

Pokrenut Institut za filozofiju (prvi direktor Predrag Vranicki).

1967/68.

Usvaja se novi fakultetski statut, kojim se završava proces preobrazbe Fakulteta prema načelima samoupravljanja. Od tada na Fakultetu djeluje 18 odsjeka s ukupno 75 katedara. Tim povodom objavljuje se i publikacija *Organizacija Fakulteta i sistem studija*.

1968.

Osnovan Odsjek za teorijsku i primijenjenu fonetiku.

Institut za povijest umjetnosti izdvaja se iz sastava Fakulteta i postaje sveučilišni institut.

„Lipanjaska gibanja“ studentskoga bunta zahvaćaju i Filozofski fakultet. Od 3. do 11. lipnja zagrebački studenti organizirali su demonstracije i javnu potporu beogradskim studentima. Studenti i nastavnici Fakulteta, naročito oni okupljeni oko časopisa *Praxis*, ubrajaju se među najaktivnije tijekom „Lipanjaskih gibanja“ na čitavu Zagrebačkome sveučilištu.

1969.

Potkraj godine obilježena 300. obljetnica pokretanja visokoškolske nastave u Zagrebu i Hrvatskoj. Tim povodom objavljena je u dvama svescima monografija o tristogodišnjoj povijesti Zagrebačkoga sveučilišta,

koju je uredio profesor Filozofskoga fakulteta Jaroslav Šidak, glavna pokretačka snaga obljetničkoga projekta.

1970.

Ivo Frangeš pokreće časopis *Croatica: časopis za hrvatski jezik, književnost i kulturu*, inicijalno kao zajednički izdavački poduhvat Instituta za znanost o književnosti Filozofskoga fakulteta i Instituta za književnost i teatrologiju Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti. Časopis se gasi 2000. godine, ali s izlaženjem ponovno kreće 2007. kao *Nova Croatica*, a od 2013. opet kao *Croatica*.

Počinju *Dani Ramira Bujasa* (od 2005. *Dani Ramira i Zorana Bujasa*), koje organizira Odsjek za psihologiju (u suradnji s Hrvatskom psihološkim društvom).

U suizdanju Instituta za znanost o književnosti i Libera knjigom Stanka Lasića *Sukob na književnoj ljevici 1928–1952*. pokrenuta „Biblioteka L“, koja do danas izlazi u ukupno trima serijama.

Počinju izlaziti *Radovi plenarnog sastanka Ogranka za SR Hrvatsku Etnološkog društva Jugoslavije*, koji će od 1978. do danas izlaziti pod nazivom *Etnološka tribina* u suradnji Hrvatskog etnološkog društva i Odsjeka za etnologiju.

1971.

Pokrenut samostalan sveučilišni Institut za hrvatsku povijest (prvi direktor Ljubo Boban).

Počinju izlaziti *Radovi Zavoda za hrvatsku povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu*, nastavljajući se na ediciju *Radovi Filozofskog fakulteta* (Historijske grupe), koja izlazi od 1959.

(22. XI.) Započinje štrajk hrvatskih sveučilištaraca kao jedan od vrhunaca „masovnoga pokreta“. Filozofski fakultet pristupa štrajku. Tijekom Hrvatskoga proljeća aktivni su nastavnici Filozofskoga fakulteta Ivo Frangeš, Ljudevit Jonke, Miroslav Vaupotić i brojni drugi.

1972.

(23. VII.) Započinje prvi seminar Zagrebačke slavističke škole, koja je osnovana odlukom Vijeća Filozofskoga fakulteta 14. I. 1970. Seminar je održan u Dubrovniku i Zagrebu.

Pokrenut je Zavod za sociologiju.

1973.

Iz političkih razloga, zbog uloge u Hrvatskome proljeću, neki su nastavnici umirovljeni, a brojni su drugi nastavnici i studenti Fakulteta kažnjavani na različite načine.

1976.

Osnovana Katedra za bibliotekarstvo pod vodstvom Gaje Peleša. Od iduće godine u ljetnome semestru kreće i nastava bibliotekarstva i društveno-humanističke informatike kao slobodan dopunski studij (trajao dvije godine).

1977/78.

Uvodi se nova struktura studijskih programa, čime su svi studijski programi postali ravnopravni četverogodišnji studiji.

1978.

Osnovana Katedra za portugalski jezik, književnost i civilizaciju (s radom počinje 1982. godine).

1979.

Zavod za fonetiku mijenja naziv u Centar za strane jezike i probleme govora, čime održavanje tečajeva stranih jezika postaje važan aspekt djelovanja Centra.

1979/80.

Samoupravna reorganizacija Fakulteta: tri „osnovne organizacije udruženog rada“ povezane su u jednu pod nazivom OOUR Humanističke i društvene znanosti. Godine 1981. bit će osnovan i OOUR Pedagogijske znanosti.

1980.

Osnovan Centar za jezičnu nastavu, kojemu je glavni cilj bilo održavanje nastave stranoga jezika struke kao obvezatnoga kolegija za studente svih nefiloloških studija Filozofskoga fakulteta.

1981.

Provedena integracija u OOUR Pedagogijske znanosti, koji je uključivao Odsjek za pedagogiju, Centar za pedagošku izobrazbu i istraživanje Sveučilišta te pedagoške akademije u Zagrebu, Petrinji i Čakovcu. Time je formirana organizacijska jedinica unutar koje je djelovalo šest odsjeka (Odsjek za studij pedagogije, Odsjek za pedagoško osposobljavanje, Odsjek za razrednu nastavu, Odsjek za predškolski odgoj u Zagrebu, Odsjek za razrednu nastavu i predškolski odgoj u Čakovcu te Odsjek za razrednu nastavu i predškolski odgoj u Petrinji).

Osnovan Odsjek za bibliotekarstvo i društveno-humanističku informatiku, 1984. preimenovan u Odsjek za informacijske znanosti, a od 2008. zbog proširenja znanstvenoga polja informacijskih znanosti u polje informacijskih i komunikacijskih znanosti postaje Odsjek za informacijske i komunikacijske znanosti.

Osnovana Katedra za tjelesnu i zdravstvenu kulturu (od 2006. Samostalna katedra za kineziologiju).

1982.

U sklopu Odsjeka za klasičnu filologiju uvodi se nastava novogrčkoga jezika.

Utemeljen Arheološki zavod kao znanstvenoistraživačka jedinica Odsjeka za arheologiju.

1985.

U okviru slobodnoga dopuskoga studija (u trajanju od dvije godine) počinje nastava švedskoga jezika i skandinavskih književnosti.

1986.

Započeo četverogodišnji studij informacijskih znanosti te dvogodišnji dopunski studij arhivistike i muzeologije.

1987.

Institut za hrvatsku povijest preimenovan u Zavod za hrvatsku povijest, koji djeluje do danas (u sklopu Odsjeka za povijest od 1995. godine).

1988.

Osnovana Ljetna psihologijska škola nastavnika i studenata.

Osnovan Klub studenata Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (KSFF).

1989.

Pokrenut Zavod za informacijske znanosti (prvi voditelj Miroslav Tuđman).

S izlaženjem počinje interdisciplinarni časopis *Studia ethnologica Croatica* u izdanju Odsjeka za etnologiju i kulturnu antropologiju.

1990.

Odlukom Savjeta OOUR-a uspostavljene su Povelja Filozofskoga fakulteta, najviše javno priznanje znanstvenicima i nastavnima te suradnicima Fakulteta, Medalja Filozofskoga fakulteta, drugo javno priznanje, i Nagrada „Dr. Franjo Marković“, koja se dodjeljuje studentima koji su u svojem studiju – kroz nastavni i izvannastavni rad – pokazali iznimne sposobnosti i ostvarili zapažene rezultate. Likovno rješenje Povelje i Medalje rad je akademskih umjetnika Frane Para i Želimira Janeša. Tom prilikom izrađene su velika i mala skulptura „Mudrost“. Od 2005. dobitnik Povelje dobiva i zlatnu značku. Medalja i značka u obliku su glagoljičkoga slova *mislite*, koje je postalo znak Filozofskoga fakulteta.

1991.

Nastavnici i studenti Fakulteta aktivno se i svestrano uključuju u Domovinski rat.

(13. XII.) Kod sela Čeralija u akciji oslobađanja okupiranoga Voćina i okolnih mjesta poginuo je prvi student Filozofskoga fakulteta, hrvatski branitelj Bernard Štajduhar. U njegov je spomen kasnije postavljena ploča pred dvoranom D7.

1992.

Počinje izlaziti filološki godišnjak *Zagreber Germanistische Beiträge* u izdanju Odsjeka za germanistiku.

U suradnji Filozofskoga fakulteta i Hrvatskoga sociološkog društva započinje izlaziti časopis iz područja društvenih znanosti *Socijalne ekologije*.

1993.

Dva odjela Fakulteta nastala od dvaju OOUR-a mijenjaju nazive te se od tada zovu Filozofski fakultet – Humanističke i društvene znanosti i Filozofski fakultet – Pedagogijske znanosti. Takva podjela potrajat će do 1998.

1994.

U okviru Odsjeka za opću lingvistiku i orijentalne studije uvedeni su studij mađarskoga jezika i književnosti te studij turskoga jezika i književnosti s pripadajućim katedrama.

U okviru Odsjeka za anglistiku utemeljena je Katedra za skandinavske jezike i književnosti.

1995.

U sastav Odsjeka za slavenske jezike i književnosti uključuju se Lektorat bugarskoga jezika, Katedra za makedonski jezik i književnost, Katedra za slovenski jezik i književnost te Katedra za srpsku i crnogorsku književnost.

Nakon što je već 1994. studij hrvatskoga jezika i književnosti izdvajanjem triju južnoslavenskih katedara posve osamostaljen, službeno je formiran Odsjek za kroatistiku.

1996.

Započela je nadogradnja trećega kata zgrade Fakulteta. Izgradnja je, prema projektu arhitekta Milana Čankovića, završena 2005/06. godine, kada su se u nove prostorije preselili ovi odsjeci: Romanistika, Talijanistika, Klasična filologija, Germanistika, Informacijske znanosti.

Počinje djelovati Lektorat kineskoga jezika.

1997.

Uvedeni su studiji slovačkoga jezika i književnosti te ukrajinskoga jezika i književnosti.

Započinje nastava hebrejskoga, arapskoga i rumunjskoga jezika.

1998.

Na inicijativu nastavnika Odsjeka za psihologiju s djelovanjem počinje Savjetovalište za studente. Savjetovalište pruža psihološku podršku studentima u postizanju akademskih i životnih uspjeha te u unapređenju kvalitete življenja i razvoja osobnih potencijala.

Filozofski fakultet – Pedagogijske znanosti pretvara se u Učiteljsku akademiju, Visoku učiteljsku školu u Čakovcu i Visoku učiteljsku školu u Petrinji, pa je studij pedagogije vraćen jedinstvenomu Filozofskom fakultetu.

1998/99.

Koncipiran studij južnoslavenskih jezika i književnosti.

2000.

Odsjek za opću lingvistiku i orijentalne studije razdijeljen na dva odsjeka: Odsjek za lingvistiku i Odsjek za orijentalne studije i hungarologiju.

Pokrenuta prilagodba fakultetskoga prostora studentima s teškoćama kretanja. Ona je sljedećih godina rezultirala uređenjem posebne učionice, ulaza, stepeništa, sanitarnih čvorova i dizala.

2001.

Objedinjavanjem dvaju postojećih centara (Centar za strane jezike i Centar za jezičnu nastavu) formira se jedinstveni Centar za strane jezike.

U prostorijama Filozofskoga fakulteta počinje djelovati *Instituto Cervantes Zagreb*.

Utemeljen Centar za komparativnohistorijske studije u sklopu Zavoda za hrvatsku povijest. Od 2007. djeluje pod nazivom Centar za komparativnohistorijske i interkulturene studije kao samostalna fakultetska ustrojbeno jedinica, a od 2024. pod nazivom Centar za inovativne studije.

2002.

Osnovana izdavačka služba *FF press*.

2002/03.

Ukinuti pojedinačni klasifikacijski ispiti za upis na odabrane studijske grupe; umjesto njih uveden je jedinstven klasifikacijski ispit.

2003.

Podjelom Odsjeka za slavenske jezike i književnosti na tri manja slavistička odsjeka nastaju Odsjek za južnoslavenske jezike i književnosti, Odsjek za zapadnoslavenske jezike i književnosti i Odsjek za istočnoslavenske jezike i književnosti.

2004.

Pokrenut sustav učenja na daljinu *Omega*. Sustavom se danas služi više od 11 000 korisnika kroz više od 1 700 e-kolegija.

2004/05.

Uvode se tri slobodna trogodišnja studija: Sinologija, Japanologija i Portugalski jezik i književnost (uz već postojeći dvogodišnji).

2005.

Pokrenut je Doktorski studij glotodidaktike, koji se nadovezuje na tradiciju znanstvenoga magistarskoga studija na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu (osnovan 1977. godine). Radi se o integriranome fakultetskome doktorskom studiju.

Uspostavljen je Odsjek za indologiju i dalekoistočne studije, kojemu je prvi pročelnik Mislav Ježić.

Počinje izlaziti časopis *Ekonomska i ekohistorija*, kojemu su glavni izdavači Društvo za hrvatsku ekonomsku povijest i ekohistoriju i Centar za komparativnohistorijske i interkulturene studije Filozofskoga fakulteta.

Osnovan je Centar za obrazovanje nastavnika (CZON), kojemu su glavne svrhe početno obrazovanje za stjecanje temeljne nastavničke kompetencije predmetnih nastavnika (u okviru diplomskih studija Fakulteta) te izvođenje programa za stjecanje profesionalnih kompetencija sveučilišnih nastavnika na zainteresiranim fakultetima Sveučilišta u Zagrebu.

2005/06.

Početak implementacije bolonjskoga sustava visokog obrazovanja i ranije pripremljene reforme nastave na Fakultetu. S izvođenjem kreću novoosmišljeni preddiplomski i diplomski studiji, usklađeni s europskim standardima i ciljevima, koji svoju koncepciju obrazovanja temelje na načelima Bolonjske deklaracije.

Započinje sustavna digitalizacija fakultetske satnice.

2006.

Iz Odsjeka za orijentalne studije i hungarologiju izdvajaju se Katedra za hungarologiju i Katedra za turkologiju te s Katedrom za judaistiku (od 2024. Katedra za židovske studije i istraživanje Holokausta) formiraju novi Odsjek za hungarologiju, turkologiju i judaistiku (od 2024. Odsjek za hungarologiju, turkologiju i židovske studije). Odsjek za orijentalne studije 2024. mijenja ime u Odsjek za azijske studije.

Filozofski fakultet stječe dio zgrade Fonda za naknadu oduzete imovine na adresi Ivana Lučića 6, u kojoj su prostorije adaptirane za potrebe Fakulteta. Od tada se u tom prostoru nalazi Odsjek za arheologiju.

2007/08.

Prva generacija studenata brucoša upisana je putem studomata postavljenih u auli zgrade Fakulteta.

2008.

Osnovana Katedra za nederlandistiku, koja djeluje u sklopu Odsjeka za germanistiku.

U prostorijama Filozofskoga fakulteta počinje djelovati *Centro de Língua Portuguesa do Camões*.

S izvođenjem kreće Doktorski studij književnosti, izvedbenih umjetnosti, filma i kulture, na koji će se 2017. nadovezati programski sličan Doktorski studij znanosti o književnosti, teatrologije i dramatologije, filmologije, muzikologije i studija kulture, kao jedan od integriranih doktorskih studija na Filozofskome fakultetu, koji obuhvaća dva smjera: Opći i Muzikološki (koji se izvodi u suradnji s Muzičkom akademijom Sveučilišta u Zagrebu).

(7. V.) Organiziran prosvjed studenata Filozofskoga i Prirodoslovno-matematičkoga fakulteta zbog nezadovoljstva uvođenjem bolonjskoga sustava na hrvatska sveučilišta i prijedloga modela plaćanja studija. Studenti su tražili poštivanje uvjeta prema kojima su izvorno upisivali studij, besplatan upis diplomskoga studija, titule koje su prepoznatljive na tržištu rada, veću participaciju u kreiranju nastave, poštivanje studentskih prava itd. Dio je studentskih zahtjeva i ostvaren.

2009.

(11. III.) Svečano otvorena nova zgrada Knjižnice Filozofskoga fakulteta ukupne površine 8 792 metara kvadratnih. Zgrada je djelo arhitektonskog ureda Vulin i Ileković. U njoj su objedinjeni fondovi odsječkih knjižnica, središnje čitaonice i katedarskih zbirki. Sveukupno sadržava oko 600 000 naslova i prema veličini fonda druga je knjižnica u Hrvatskoj.

(20. IV.) Nezavisna studentska inicijativa za besplatno obrazovanje (NSIZBO) pokreće blokadu nastave na Fakultetu. Uslijedilo je 35 dana blokade, tijekom koje su u dvorani D7 održavani plenumi kao zasjedanje svih zainteresiranih.

2010.

S djelovanjem počinje mješoviti pjevački zbor Filozofskoga fakulteta *Concordia discors*, koji okuplja stotinjak članova, ponajprije studenata Filozofskoga fakulteta.

2011.

(24. X.) Druga studentska blokada Studentske službe, Uprave i Dekanata, dvorane D7 i parkirališta Fakulteta. Glavni je motiv ukidanje naplaćivanja školarina studentima preddiplomskoga studija.

2013.

Osnovani Centar za integrativnu bioetiku i Centar za potporu e-učenju.

2014.

Osnovan Centar sveučilišne uspješnosti (*Centre de réussite universitaire*), koji djeluje na Filozofskome fakultetu, a otvoren je svim nastavnicima i studentima Zagrebačkoga sveučilišta koji govore, uče ili istražuju francuski jezik. Uspostavljen je kao rezultat intenziviranja aktivnosti Sveučilišne agencije za frankofoniju.

Počinje izlaziti *Hieronymus*, prvi hrvatski časopis posvećen isključivo znanstvenim i stručnim člancima iz područja proučavanja prevođenja i terminologije.

2015.

Osnovan Ured za studente s invaliditetom s glavnim ciljem pružanja savjetovanja, vršnjačke podrške i pomoći pri prilagodbi studentima s invaliditetom, promičući inkluzivno visoko obrazovanje.

2016.

Osnovan Centar za razvoj karijere Filozofskoga fakulteta.

S implementacijom kreću ECTS-informacijski paket i Osnovna baza evidencije logistike i kvalitete studiranja (*Obeliks*) za javno dostupan prikaz izvedbenih planova svih studijskih programa na preddiplomskoj i diplomskoj razini.

2017.

Osnovan Ured za znanost i projekte Filozofskoga fakulteta.

Croaticum i Centar za e-učenje pokrenuli mrežni tečaj za učenje hrvatskoga jezika na razini A1 sa sučeljem na engleskome i španjolskome jeziku.

2018.

Osnovan Ured za informiranje Filozofskoga fakulteta.

2019.

(25. I.) U podrumu Fakulteta otvorena nova menza subvencionirane prehrane Studentskoga centra.

Filozofski fakultet ukida studentske indekse.

Na novopokrenutoj platformi *FF Open Press* postaju dostupne prve e-knjige.

Ukidaju se jedinstveni prijamni ispiti za upis.

2020.

(22. III.) Potres koji je pogodio grad Zagreb, najjači od zagrebačkoga potresa iz 1880. godine, prouzročio je manju štetu na fakultetskoj zgradi i znatniju u zgradi Knjižnice.

Zbog izbijanja globalne pandemije virusa COVID-19 nastava je po prvi put u povijesti Filozofskoga fakulteta u cijelosti organizirana mrežno putem sustava za učenje na daljinu *Omega*. Upis u prvu godinu studija po prvi put u potpunosti je proveden mrežno putem aplikacije za upis.

Osnovan Ured za kvalitetu Filozofskoga fakulteta.

S djelovanjem počinje fakultetski centar Hrvatski arhiv podataka za društvene znanosti (CROSSDA) kao nacionalni javni servis za istraživačke podatke u području društvenih znanosti.

2022.

Osnovani Centar za židovsku povijest i baštinu i Centar „Filozofski u zajednici“.

2023.

Osnovani Centar za kognitivnu znanost i Centar za teorijska istraživanja u humanistici.

Osnovan Laboratorij za kognitivnolingvistička istraživanja u translacijskoj neuroznanosti (ekstramuralni laboratorij Hrvatskog instituta za istraživanje mozga).

2023/24.

Provedena sveobuhvatna reforma studijskih programa na Filozofskome fakultetu, započeta 2018. Nastava se prema reformiranim programima izvodi od akademske godine 2024/25.

Započinju s izvođenjem dva združena jednopredmetna diplomatska studija: Digitalna lingvistika i Primijenjena kognitivna znanost.

2024/25.

Na Filozofskome fakultetu izvode se ukupno 144 studija.

Uvode se redoviti studiji sinologije i japanologije.

Uvodi se novi jednopredmetni diplomski studij Klinička lingvistika i fonetika.

Filip Šimetin Šegvić

Damir Agičić

*Fotografija zgrade Sveučilišta u vrijeme zagrebačkoga potresa 1880. godine, kad je u njoj bila smještena tvornica duhana. Odlukom Zemaljske vlade i bana Károlya Khuen-Hédervárya godine 1880. odlučeno je da će postati glavna sveučilišna zgrada. Izvor: Arhiv Sveučilišta u Zagrebu, virtualna izložba „Sveučilište – jučer, danas, sutra“ (autorica Tatjana Petrić); Dragan Damjanović, „Organizacija obnove Zagreba nakon potresa 1880. godine“, *Prostor*, 28/2 (2020), 272. Fotografija: Hermann Fickert.*

Zgrada Sveučilišta u Zagrebu, pogled iskosa, sredinom 1930-ih godina. Izvor: Hrvatski povijesni muzej. Negativ: Milenko Mitraković.

Nova zgrada Filozofskoga fakulteta, 1961. Izvor: Fototeka Instituta za povijest umjetnosti. Fotografija: Krešimir Tadić.

Otvaranje nove zgrade Filozofskoga fakulteta, 3. lipnja 1961. U prvome redu slijeva nadesno: prethodni dekan Filozofskoga fakulteta Fran Petrè, tadašnji dekan Filozofskoga fakulteta Veljko Gortan, rektor Sveučilišta u Zagrebu Vladimir Serdar, Petar Šimleša, Grga Novak i zagrebački gradonačelnik Većeslav Holjevac.

Dvorana D7 u novoj zgradi Filozofskoga fakulteta. Izvor: Fototeka Instituta za povijest umjetnosti. Fotografija: Krešimir Tadić.

Svečano otkrivanje spomenika Silviju Strahimiru Kranjčeviću uz zgradu Filozofskoga fakulteta, 25. listopada 1962. Izvor: Arhiv Filozofskoga fakulteta. Fotografija: Krešimir Tadić.

Poplava rijeke Save, 1964. U čamcu Milan Prelog i Predrag Vranicki. Izvor: Arhiv Filozofskoga fakulteta.

Oštećenja u fakultetskoj Knjižnici nakon potresa 22. ožujka 2020. Izvor: Arhiv Filozofskoga fakulteta.

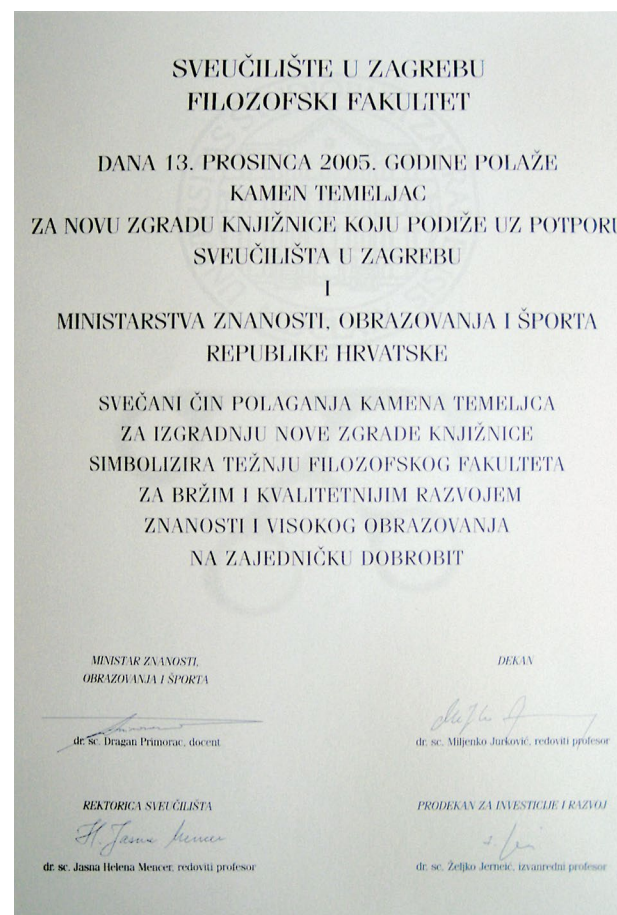
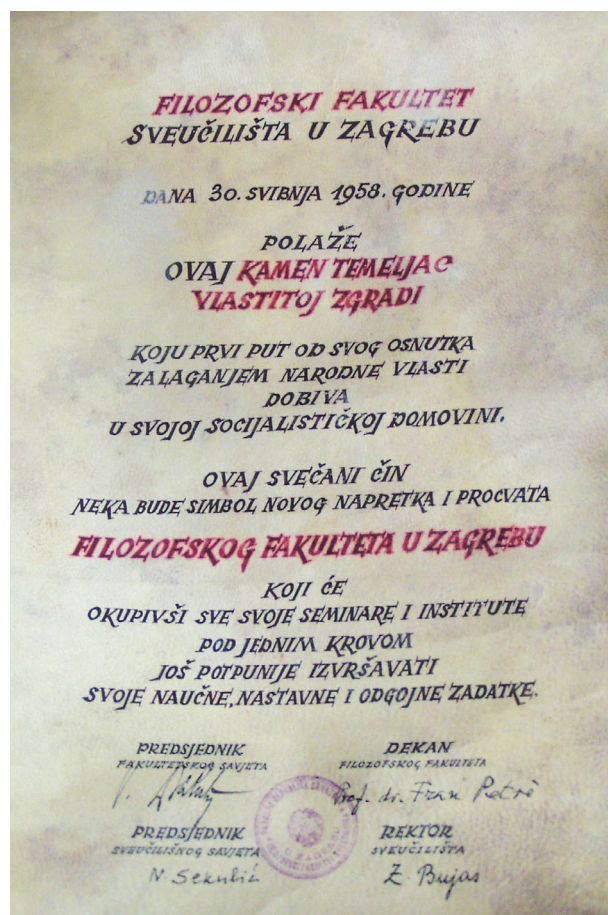

Izgradnja trećega kata zgrade Filozofskoga fakulteta započeta 1996. Na fotografiji desno tadašnji prodekan Nikša Stančić. Izvor: Arhiv Filozofskoga fakulteta.

Lijevo: polaganje kamena temeljca za novu Knjižnicu Filozofskoga fakulteta, 2005. Na fotografiji slijeva nadesno stoje ministar znanosti, obrazovanja i športa Dragan Primorac, Nikša Stančić, dekan Miljenko Jurković, prorektor Tihomir Hunjak, čuči prodekan Željko Jerneić. Desno: izgradnja nove Knjižnice, 2006.

Povelje o polaganju kamena temeljca za zgrade Filozofskoga fakulteta (1958) i fakultetske Knjižnice (2005). Izvor: Arhiv Filozofskoga fakulteta.

Drvena maketa zgradâ Filozofskoga fakulteta i novoizgrađene fakultetske Knjižnice.

Filozofski fakultet nekad. Izvor: Fototeka Instituta za povijest umjetnosti. Fotografija: Krešimir Tadić.

Filozofski fakultet sad. Izvor: Arhiv Filozofskoga fakulteta. Fotografija: Željko Livnjak.

